

Information om tekniska krav till aktörer som bedriver allmännyttig verksamhet

Inledning

Den här informationen riktar sig till den som har, eller ansöker om, licens för att tillhandahålla spel för allmännyttiga ändamål enligt 6 kap. spellagen. Det kan röra sig om bland annat ideella föreningar som tillhandahåller lotterier eller bingo. I denna information kallas dessa aktörer härnäst för "allmännyttiga aktörer".

Den här informationen är framtagen i syfte att tydliggöra under vilka omständigheter allmännyttiga aktörer är undantagna tekniska krav i Spelinspektionens föreskrifter och allmänna råd (SIFS 2022:3) om tekniska krav samt ackreditering av organ för den som ska kontrollera, prova och certifiera spelverksamhet. Det kan förekomma fel i denna information, kontrollera därför alltid informationen mot föreskriftstexten¹.

Under vissa omständigheter är allmännyttiga aktörer undantagna de tekniska kraven. Det är många olika omständigheter som avgör om en aktör är undantagen eller omfattas av kraven. I vissa fall kan en aktör vara undantagen alla krav, i andra fall kan aktören omfattas av endast vissa krav eller av samtliga krav.

Denna information är framtagen för att allmännyttiga aktörer på ett enkelt sätt själv ska kunna finna svar på frågor om just deras verksamhet i syfte att få kännedom om vilka krav som gäller för just dem. Vägledningen är riktad mot alla allmännyttiga aktörer. Dessa aktörer kan delas in i tre grupper;

1. lotteri enligt 6 kap. 3 § spellagen, [avsnitt 3](#) i denna information
2. bingo av tillfällig karaktär enligt 6 kap. 5 § spellagen, [avsnitt 4](#) i denna information
3. bingo (som inte är tillfällig) enligt 6 kap. 5 § spellagen, [avsnitt 5](#) i denna information.

För att ta del av rätt information är det viktigt att först säkerställa vilken typ av allmännyttigt spel som tillhandahålls; Lotteri, bingo av tillfällig karaktär eller annan typ av bingo? [Avsnitt 2](#)

[Avsnitt 6](#) innehåller mer detaljerad information om de tekniska kraven.

¹ Föreskrifterna är publicerade på Spelinspektionens hemsida: www.spelinspektionen.se/lagar--forordningar/nya-foreskrifter/

Innehåll

2. Mer information om definitioner	6
2.1 Hur definieras lotteri, bingo av tillfällig karaktär?.....	6
2.2 Omsättning.....	6
2.3 Värdet av den högsta vinsten.....	7
3. Lotteri enligt 6 kap. 3 § spellagen	8
3.1 Lotteri – Nivå 1.....	9
3.2 Lotteri – Nivå 2.....	10
3.3 Lotteri – Nivå 3.....	11
3.4 Lotteri – Nivå 4.....	12
4. Bingo av tillfällig karaktär enligt 6 kap. 5 § spellagen	14
4.1 Bingo av tillfällig karaktär – Nivå 1.....	15
4.2 Bingo av tillfällig karaktär – Nivå 2.....	16
4.3 Bingo av tillfällig karaktär – Nivå 3.....	17
4.4 Bingo av tillfällig karaktär – Nivå 4.....	18
5. Bingo enligt 6 kap. 5 § spellagen som inte är av tillfällig karaktär	19
6. Mer information om de tekniska kraven	20
6.1 Kraven i 13 kap. SIFS 2022:3.....	20
6.2 Spelinspektionens kontroll av efterlevnaden av kraven i 13 kap. SIFS 2022:3.....	20
6.3 Prövningen av bingo som inte är av tillfällig karaktär.....	21
6.4 Krav på omcertifiering.....	22
Bilaga 1 – Instruktioner vid provdragning	24
Beräkning av antal provdragningar.....	24

2. Mer information om definitioner

2.1 Hur definieras lotteri, bingo av tillfällig karaktär?

Enligt spellagen går det att få licens för olika typer av spel för allmännyttiga ändamål. För det första kan det spel som tillhandahålls vara ett **lotteri** vilket i spellagen definieras som en aktivitet där deltagarna har en chans att vinna ett pris och där sannolikheten att vinna beror på slumpen.²

För det andra kan det spel som tillhandahålls vara **bingo** vilket i spellagen definieras som lotteri där deltagarna är närvarande på spelplatsen och köper bingobrickor och där möjligheten att vinna är beroende av att de nummer som dras av den som tillhandahåller spelet sammanfaller med numren på brickan, och där de deltagare som vinner genast gör anspråk på sin vinst.³

Bingo kan i sin tur vara av olika karaktär. Karaktären påverkar omfattningen av de tekniska krav som ställs på verksamheten. Tillhandahållandet kan vara av tillfällig karaktär eller av mer stadigvarande karaktär. Med **bingo av tillfällig karaktär** menas bingospel som endast anordnas vid enstaka tillfällen eller enstaka dagar i veckan under licensperioden.⁴ Om en aktör tillhandahåller bingo av tillfällig karaktär måste särskilda omständigheter beaktas för att avgöra frågan om vilka tekniska krav aktören ska omfattas av och under vilka omständigheter. Ett separat avsnitt finns för denna typ av bingospel.

2.2 Omsättning

Vilken betydelse har omsättningen för omfattningen av de tekniska kraven?

Omsättningen är en av flera parametrar som beaktas när frågan om vilka tekniska krav som gäller för en viss licenshavare ska prövas. Av föreskriftens bestämmelser framgår att det är "den årliga beräknade bruttoomsättningen från lotteriverksamheten under licensperioden"⁵ som ligger till grund för bedömningarna.

2.2.1 Var lämnas uppgifter om omsättning?

Uppgifter om bruttoomsättningen lämnas vid ansökan om licens.

För **lotterier** anges omsättningen i ansökningsformuläret för lotterier, punkt 13; "Spelverksamhetens totala beräknade omsättning under sökt licenstid i SEK". Av vägledningen till ansökningsformuläret framgår att uppgifter ska lämnas om den totala beräknade omsättningen under sökt licenstid för samtliga lotterier som ansökan avser. Uppgifter ska även lämnas om den totala beräknade avkastningen (överskottet) för samtliga lotterier som ansökan avser. Med omsättning menas bruttoomsättning.

För **bingo** anges omsättningen i ansökningsformulärets punkt 12; "Bingospelets totala beräknade omsättning under sökt licenstid". Av vägledningen till ansökningsformuläret framgår att under denna punkt ska uppgifter om bingospelet lämnas. De uppgifter som efterfrågas är bingospelets totala beräknade omsättning under sökt licenstid, bingospelets totala beräknade avkastning under sökt licenstid, högsta möjliga vinst under sökt

2 Definition i 2 kap. 3 § 12 spellagen.

3 Definition i 2 kap. 3 § 2 spellagen.

4 Definition i 1 kap. 5 § 1 SIFS 2022:3.

5 Se t.ex. 1 kap. 1 § 3 SIFS 2022:3.

licenstid och om vinstplanen/vinstplanerna kommer att anslås i spellokalen eller på den plats där bingo-spelet bedrivs. Med omsättning menas bruttoomsättning.

Hur beräknas "den årliga beräknade omsättningen"?

Formel: $\frac{A}{B} \cdot 12 = C$

För att beräkna den årliga omsättningen delas den totala beräknade bruttoomsättningen (A) med antalet månader aktören ansöker om licens för (B). Denna summa multipliceras sedan med 12 för att få fram den beräknade årliga bruttoomsättningen (C).

Exempel:

En förening ansöker om licens för lotteri enligt 6 kap. 3 § spellagen. Den totala beräknade bruttoomsättningen för samtliga lotterier som ansökan avser uppgår till 31 miljoner kronor under sökt licenstid. Ansökt licenstid är 3 år och 5 månader, dvs 41 månader totalt.

$$\frac{31}{41} = 0,76$$

$$0,76 \cdot 12 = 9,12$$

Den årliga beräknade bruttoomsättningen är 9,12 miljoner kronor.

2.3 Värdet av den högsta vinsten

Vilken betydelse har värdet av den högsta vinsten för omfattningen av de tekniska kraven?

Värdet av den högsta vinsten är en av flera parametrar som beaktas när frågan om vilka tekniska krav som gäller för en viss licenshavare ska prövas.⁶

Var lämnas uppgifter om värdet av den högsta vinsten?

Uppgifter om värdet av den högsta vinsten lämnas vid ansökan om licens.

För **lotterier** anges värdet av den högsta vinsten som en av uppgifterna i ansökningsformulärets punkt 9; "Högsta vinstvärde ska anges i SEK". Av vägledningen till ansökningsblanketten framgår bl.a. att uppgifterna ska avse respektive lotteri under licenstiden.

För **bingo** anges värdet av den högsta vinsten i ansökningsformuläret för bingo, punkt 12; "Högsta möjliga enskilda vinst i bingospelet under sökt licenstid". Av vägledningen till ansökningsblanketten framgår att under denna punkt ska uppgifter om bingospelet lämnas. De uppgifter som efterfrågas är bingospelets totala beräknade omsättning under sökt licenstid, bingospelets totala beräknade avkastning under sökt licenstid, högsta möjliga vinst under sökt licenstid och om vinstplanen/vinstplanerna kommer att anslås i spellokalen eller på den plats där bingospelet bedrivs.

Särskilda krav på användning av viss utrustning vid vissa vinstvärden.

För **bingo av tillfällig karaktär** gäller särskilda krav på användning av viss utrustning vid vinstvärden över 1/6 prisbasbelopp. Mer information om detta finns under avsnittet "bingo av tillfällig karaktär".

⁶ Se t.ex. 1 kap. 1 § 3 SIFS 2022:3.

3. Lotteri enligt 6 kap. 3 § spellagen

En licenshavare som tillhandahåller lotteri enligt 6 kap. 3 § spellagen omfattas av tekniska krav i olika omfattning. Det är två parametrar som avgör graden av omfattningen av de tekniska kraven. Följande två frågor måste besvaras för att avgöra om och vilka tekniska krav som ska uppfyllas:

1. Vad är omsättningen? ([avsnitt 2.2](#))
2. Vad är värdet av den högsta vinsten? ([avsnitt 2.3](#))

För att förtydliga vilka krav som gäller under vilka omständigheter kan de tekniska kraven delas in i fyra olika nivåer. Ju högre nivå, ju fler tekniska krav ska efterlevas. När vi vet svaret på frågorna om omsättning och högsta vinst kan vi på ett enkelt sätt sortera in licenshavaren i en av dessa fyra nivåer och därmed få svar på vilka krav som gäller för vilka licenshavare.

Mer om de olika nivåerna för lotterier

Oavsett omsättning eller vinstvärde gäller inga undantag om spelet tillhandahålls online. Se t.ex. 1 kap. 1 § 3 SIFS 2022:3 där det framgår att undantaget inte gäller onlinespel.

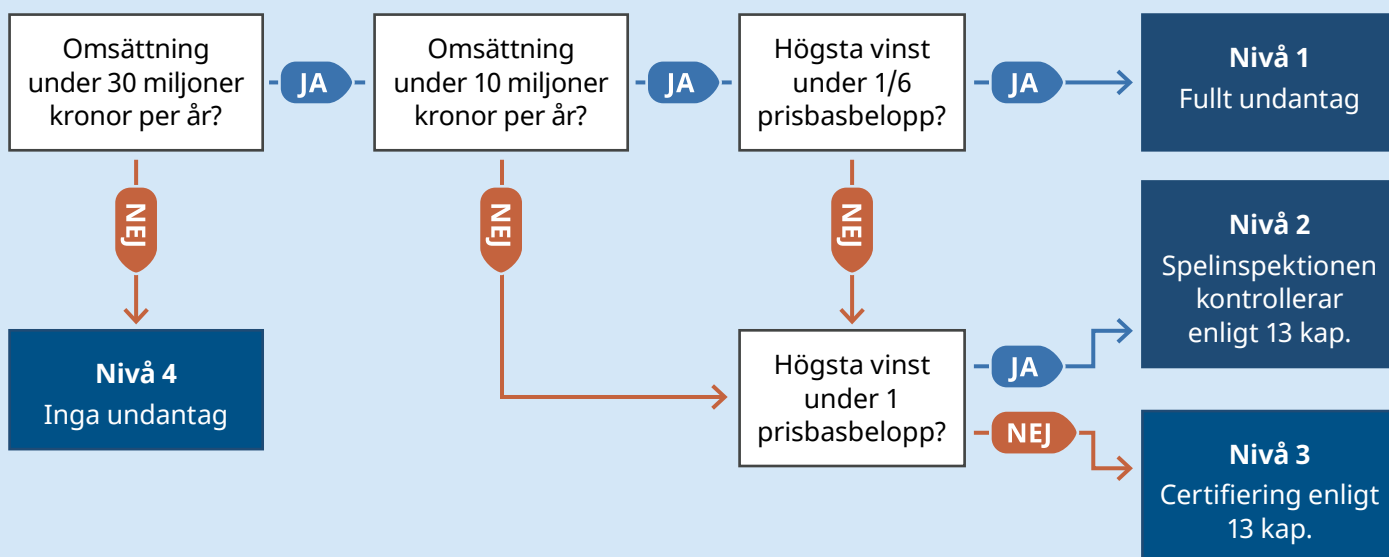
Nivå 1 – Om både omsättningen är under 10 miljoner kronor per år och värdet av den högsta vinsten är under 1/6 prisbasbelopp ([avsnitt 3.1](#)).

Nivå 2 – Om både omsättningen är under 30 miljoner kronor per år och värdet av den högsta vinsten är under 1 prisbasbelopp ([avsnitt 3.2](#)).

Nivå 3 – Om omsättningen är under 30 miljoner kronor per år och värdet av den högsta vinsten överstiger 1 prisbasbelopp ([avsnitt 3.3](#)).

Nivå 4 – Om omsättningen är över 30 miljoner kronor per år ([avsnitt 3.4](#)).

Lotteri enligt 6 kap. 3 § spellagen

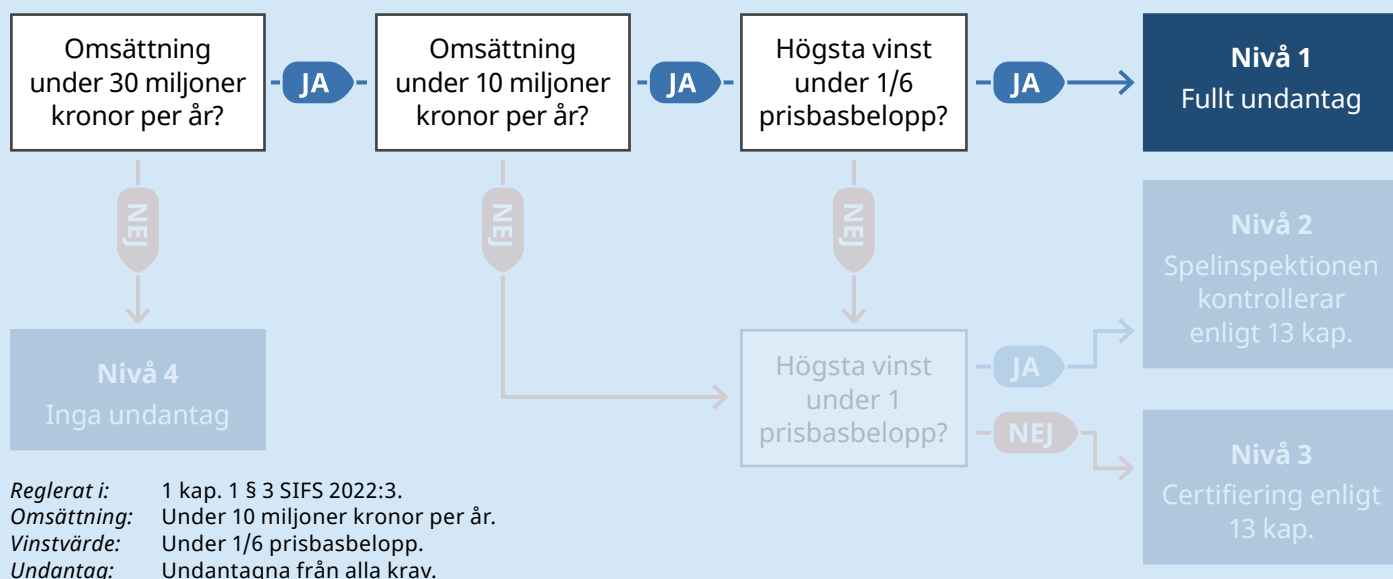

3.1 Lotteri – Nivå 1

Om omsättningen är under 10 miljoner kronor per år och värdet av den högsta vinsten är under 1/6 prisbasbelopp är licenshavaren undantagen samtliga tekniska krav enligt 1 kap. 1 § 3 SIFS 2022:3.

Lotteri enligt 6 kap. 3 § spellagen – Nivå 1

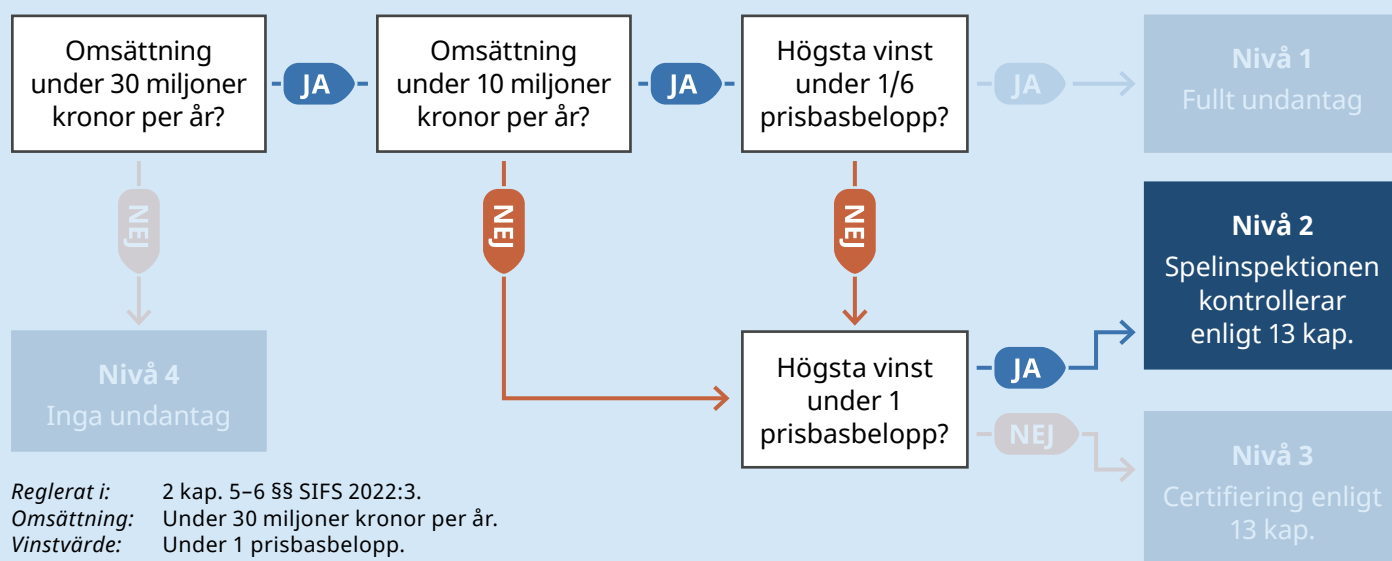
3.2 Lotteri – Nivå 2

Om både omsättningen är under 30 miljoner kronor per år och värdet av den högsta vinsten är under 1 prisbasbelopp undantas licenshavaren från kravet på bedömningsförfarande enligt 16 kap. 3 § spellagen.⁷ Istället kontrollerar Spelinspektionen efterlevnaden av kraven i 13 kap. SIFS 2022:3 om en slumpalsgenerator används. Detta framgår av 2 kap. 5–6 §§ SIFS 2022:3.

Du hittar mer information om innebörden av Spelinspektionens kontroll av efterlevnaden av kraven i 13 kap. SIFS 2022:3 i [avsnitt 6.2](#).

⁷ Notera att om både omsättningen är under 10 miljoner kronor per år och värdet av den högsta vinsten är under 1/6 prisbasbelopp är licenshavaren undantagen samtliga tekniska krav enligt 1 kap. 1 § 3 SIFS 2022:3, se vidare under avsnitt 3.1 "Lotteri – nivå 1".

Lotteri enligt 6 kap. 3 § spellagen – Nivå 2

Reglerat i: 2 kap. 5–6 §§ SIFS 2022:3.
Omsättning: Under 30 miljoner kronor per år.
Vinstvärde: Under 1 prisbasbelopp.
Undantag: Undantas från kravet på bedömningsförfarande enligt 16 kap. 3 § spellagen. Istället kontrollerar Spelinspektionen efterlevnaden av kraven i 13 kap. SIFS 2022:3 om en slumpalsgenerator används.

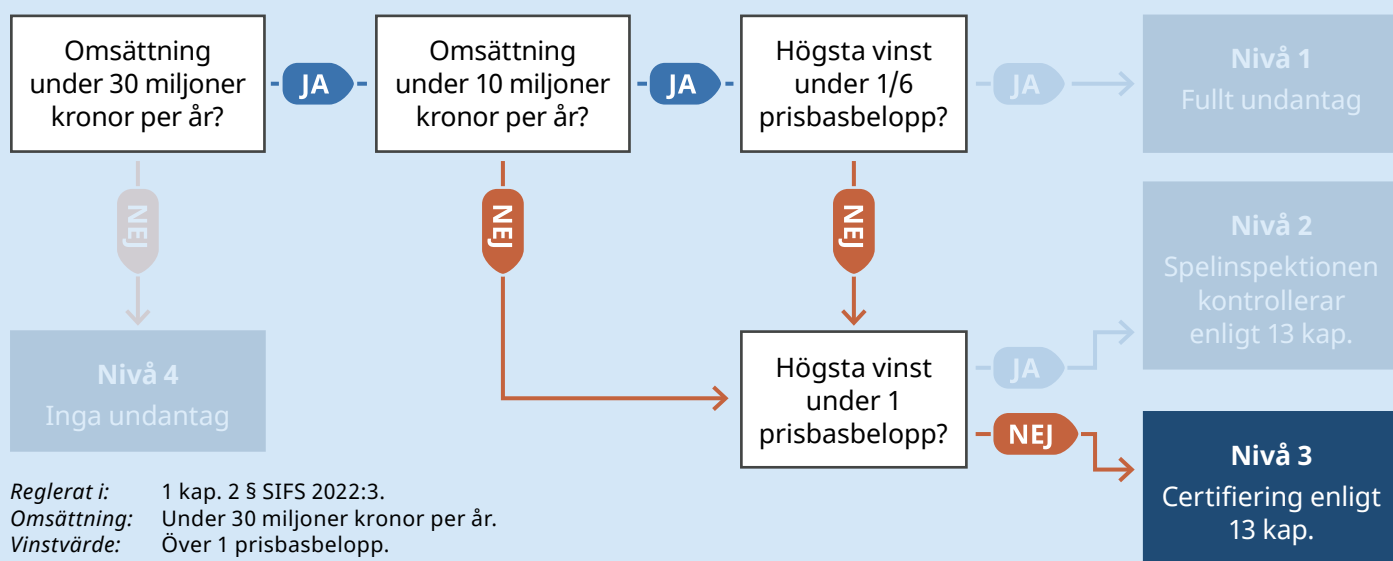
3.3 Lotteri – Nivå 3

Om omsättningen är under 30 miljoner kronor per år och värdet av den högsta vinsten överstiger 1 prisbasbelopp omfattas licenshavaren endast av kravet på certifiering enligt 13 kap. SIFS 2022:3. Det framgår av 1 kap. 2 § SIFS 2022:3.

Du hittar mer information om kraven i 13 kap. SIFS 2022:3, [avsnitt 6.1](#)

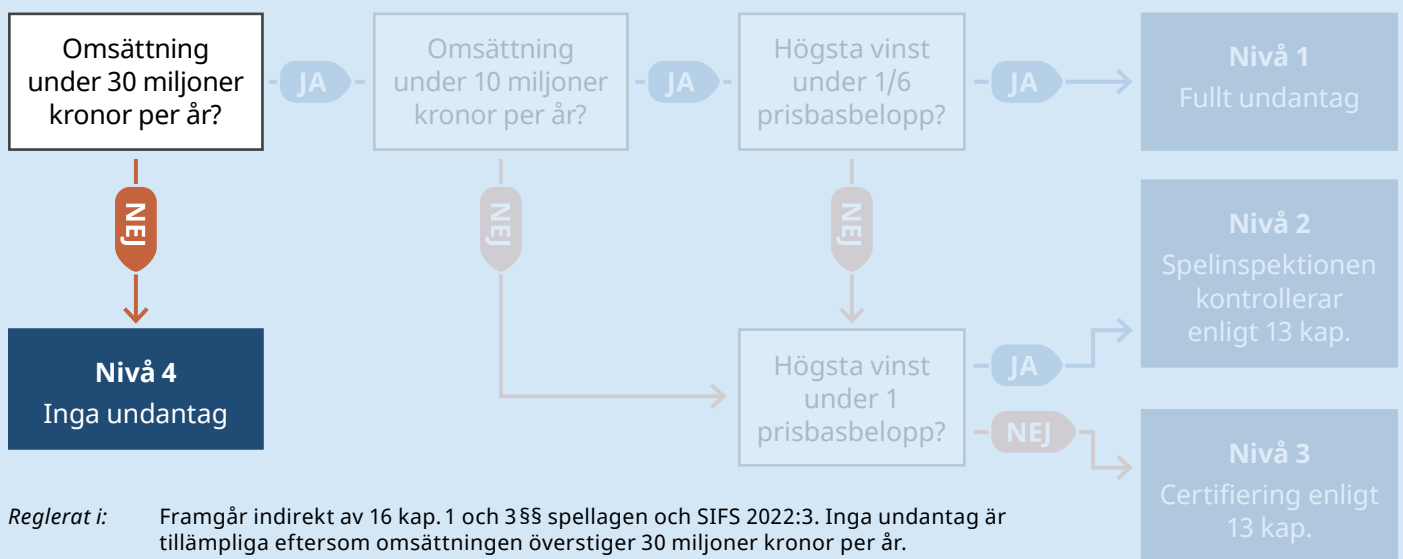
Lotteri enligt 6 kap. 3 § spellagen – Nivå 3

3.4 Lotteri – Nivå 4

Om omsättningen är över 30 miljoner kronor per år är inga undantag tillämpliga. Licenshavaren omfattas därför i dessa fall av samtliga tekniska krav.

Lotteri enligt 6 kap. 3 § spellagen – Nivå 4

Reglerat i: Framgår indirekt av 16 kap. 1 och 3 §§ spellagen och SIFS 2022:3. Inga undantag är tillämpliga eftersom omsättningen överstiger 30 miljoner kronor per år.

Omsättning: Under 30 miljoner kronor per år.

Vinstvärde: Påverkar inte bedömningen.

Undantag: Inga, omfattas av samtliga certifieringskrav.

4. Bingo av tillfällig karaktär enligt 6 kap. 5 § spellagen

En licenshavare som tillhandahåller bingo av tillfällig karaktär enligt 6 kap. 5 § spellagen omfattas av tekniska krav i olika omfattning. Det är två parametrar som avgör graden av omfattningen av de tekniska kraven. Följande två frågor måste besvaras för att avgöra om och i så fall vilka tekniska krav som ska uppfyllas:

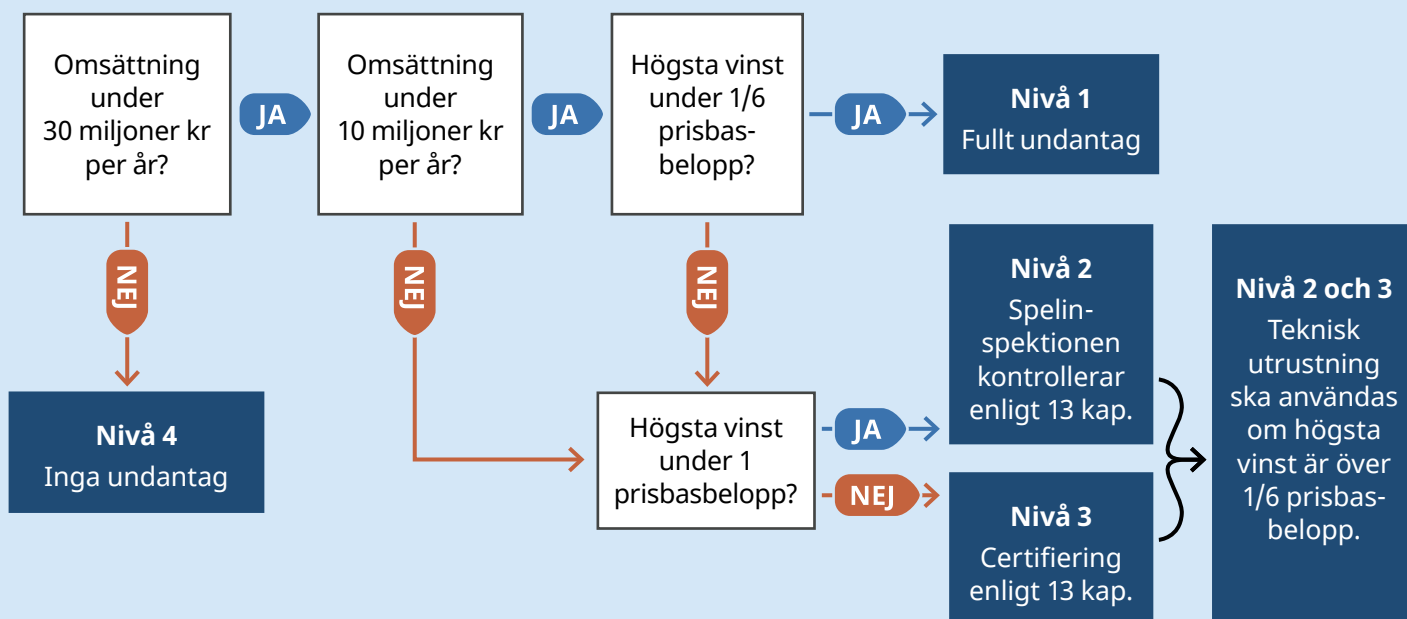
3. Vad är omsättningen? ([avsnitt 2.2](#))
4. Vad är värdet av den högsta vinsten? ([avsnitt 2.3](#))

För att förtydliga vilka krav som gäller under vilka omständigheter kan de tekniska kraven delas in i fyra olika nivåer. När vi vet svaret på frågorna om omsättning och högsta vinst kan vi på ett enkelt

sätt sortera in licenshavaren i en av dessa fyra nivåer och därmed få svar på vilka krav som gäller vilka licenshavare. Ju högre nivå, ju fler tekniska krav ska efterlevas.

För bingo av tillfällig karaktär gäller särskilda krav på användning av viss utrustning vid vinstvärden över 1/6 prisbasbelopp. Mer information om detta finns under respektive nivå.

Bingo av tillfällig karaktär enligt 6 kap. 5 § spellagen

Mer om de olika nivåerna för bingo av tillfällig karaktär

Nivå 1 – Om omsättningen är under 10 miljoner kronor per år och värdet av den högsta vinsten är under 1/6 prisbasbelopp ([avsnitt 4.1](#))

Nivå 2 – Om omsättningen är under 30 miljoner kronor per år och värdet av den högsta vinsten är under 1 prisbasbelopp ([avsnitt 4.2](#))

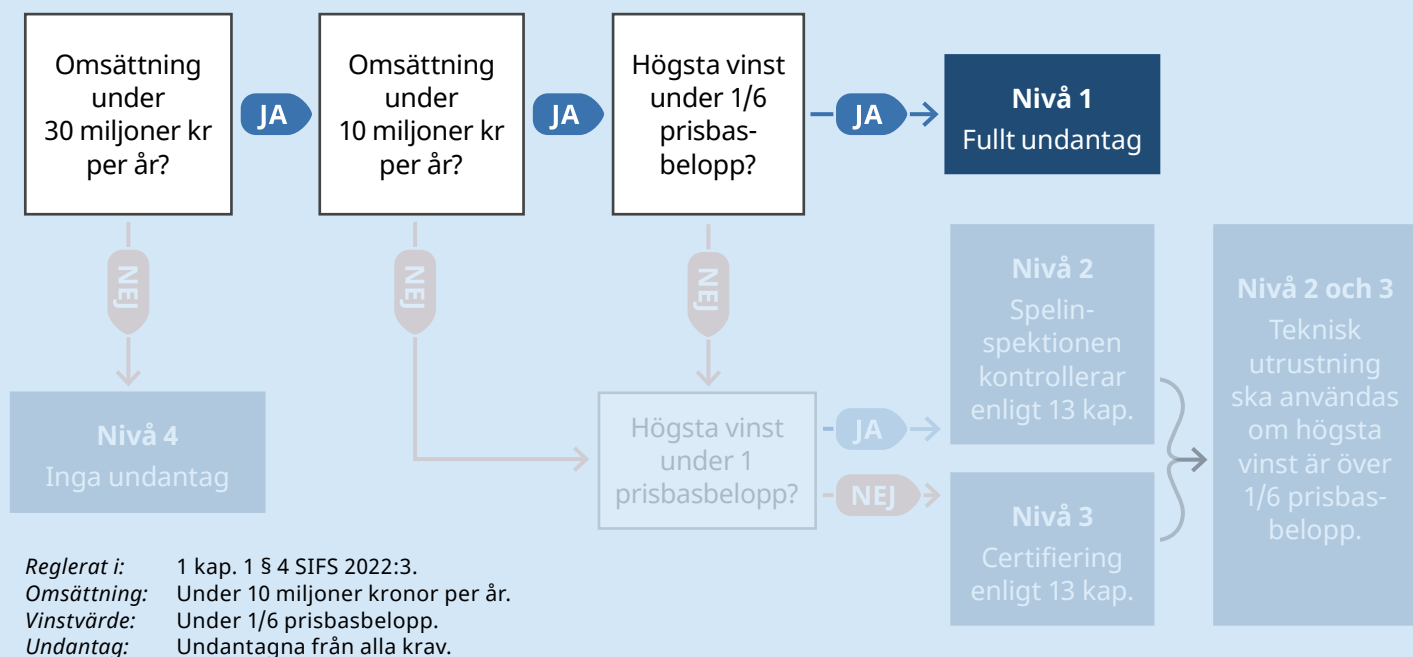
Nivå 3 – Om omsättningen är under 30 miljoner kronor per år och värdet av den högsta vinsten överstiger 1 prisbasbelopp ([avsnitt 4.3](#))

Nivå 4 – Om omsättningen är över 30 miljoner kronor per år ([avsnitt 4.4](#))

4.1 Bingo av tillfällig karaktär – Nivå 1

Om omsättningen är under 10 miljoner kronor per år och värdet av den högsta vinsten är under 1/6 prisbasbelopp är licenshavaren undantagen samtliga tekniska krav enligt 1 kap. 1 § 4 SIFS 2022:3. Eftersom vinsten är under 1/6 prisbasbelopp gäller inga särskilda krav på användning av viss utrustning.

Bingo av tillfällig karaktär enligt 6 kap. 5 § spellagen – Nivå 1

4.2 Bingo av tillfällig karaktär – Nivå 2

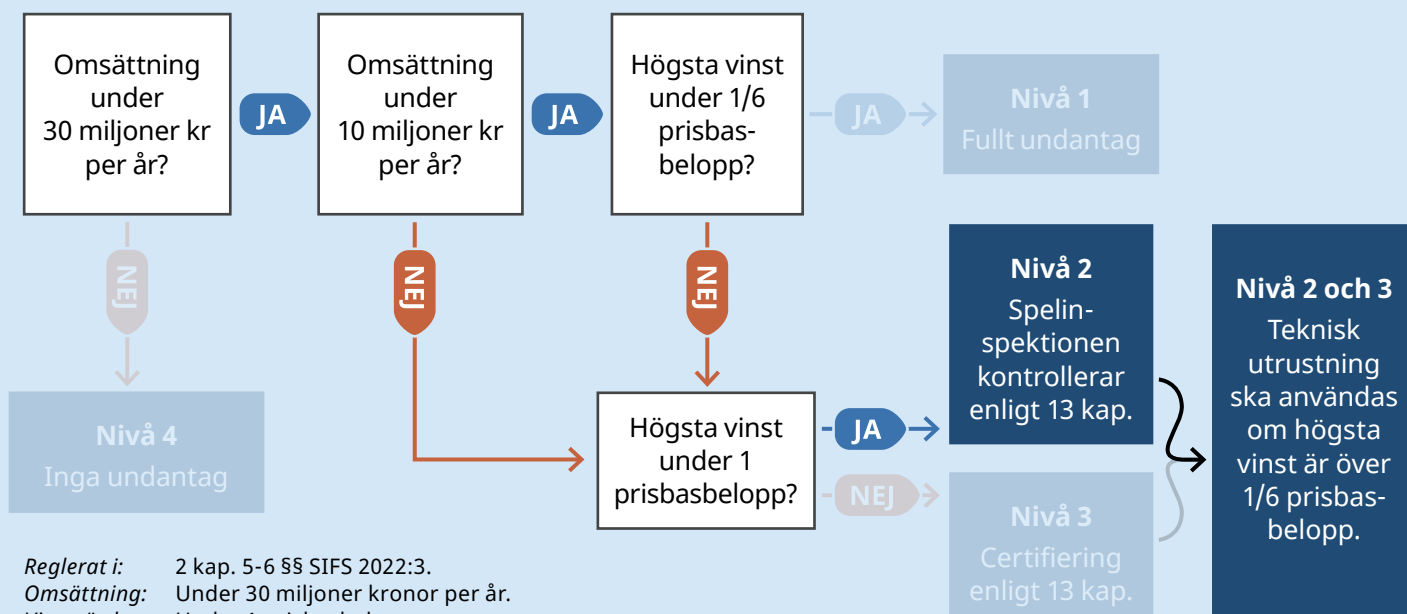
Om omsättningen är under 30 miljoner kronor per år och värdet av den högsta vinsten är under 1 prisbasbelopp undantas licenshavaren från kravet på bedömningsförfarande enligt 16 kap. 3 § spellagen.⁸ Om en slump-talsgenerator används kontrollerar istället Spelinspektionen efterlevnaden av kraven i 13 kap. SIFS 2022:3. Det framgår av 2 kap. 5–6 §§ SIFS 2022:3.

Du hittar mer information om innebörden av Spelinspektionens kontroll av efterlevnaden av kraven i 13 kap. SIFS 2022:3 [avsnitt 6.2](#).

Sådan utrustning som avses i 13 kap. SIFS 2022:3 ska användas om värdet av den högsta vinsten överstiger 1/6 prisbasbelopp. Det framgår av 2 kap. 6 § andra stycket SIFS 2022:3. Manuell dragningsutrustning får alltså inte användas vid vinster över 1/6 prisbasbelopp.

⁸ Notera att om både omsättningen är under 10 miljoner kronor per år och värdet av den högsta vinsten är under 1/6 prisbasbelopp är licenshavaren undantagen samtliga tekniska krav enligt 1 kap. 1 § 4 SIFS 2022:3, se vidare under avsnitt 4.1 "Bingo av tillfällig karaktär – nivå 1".

Bingo av tillfällig karaktär enligt 6 kap. 5 § spellagen – Nivå 2

Reglerat i: 2 kap. 5-6 §§ SIFS 2022:3.

Omsättning: Under 30 miljoner kronor per år.

Vinstvärde: Under 1 prisbasbelopp.

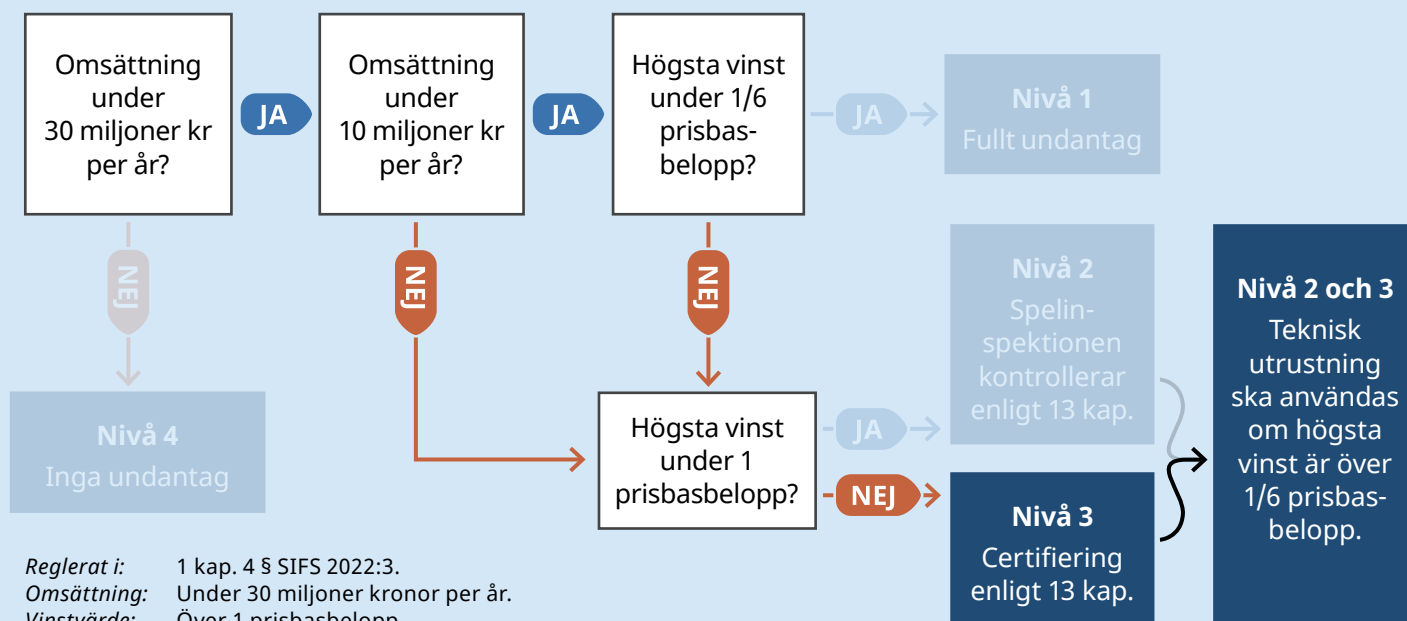
Undantag: Undantas från kravet på bedömningsförfarande enligt 16 kap. 3 § spellagen. Istället kontrollerar Spelinspektionen efterlevnaden av kraven i 13 kap. SIFS 2022:3 om en slump-talsgenerator används. Slumptalsgenerator ska användas om vinsten överstiger 1/6 prisbasbelopp (2 kap. 6 § andra stycket SIFS 2022:3).

4.3 Bingo av tillfällig karaktär – Nivå 3

Om omsättningen är under 30 miljoner kronor per år, men värdet av den högsta vinsten överstiger 1 prisbasbelopp omfattas licenshavaren endast av kravet på certifiering enligt 13 kap. SIFS 2022:3. Det framgår av 1 kap. 4 § SIFS 2022:3. Du hittar mer information om kraven i 13 kap. SIFS 2022:3 [avsnitt 6.1](#).

Sådan utrustning som avses i 13 kap. ska användas om värdet av den högsta vinsten överstiger 1/6 prisbasbelopp. Det framgår av 2 kap. 6 § andra stycket SIFS 2022:3. Manuell dragningsutrustning får alltså inte användas på denna nivå.

Bingo av tillfällig karaktär enligt 6 kap. 5 § spellagen – Nivå 3

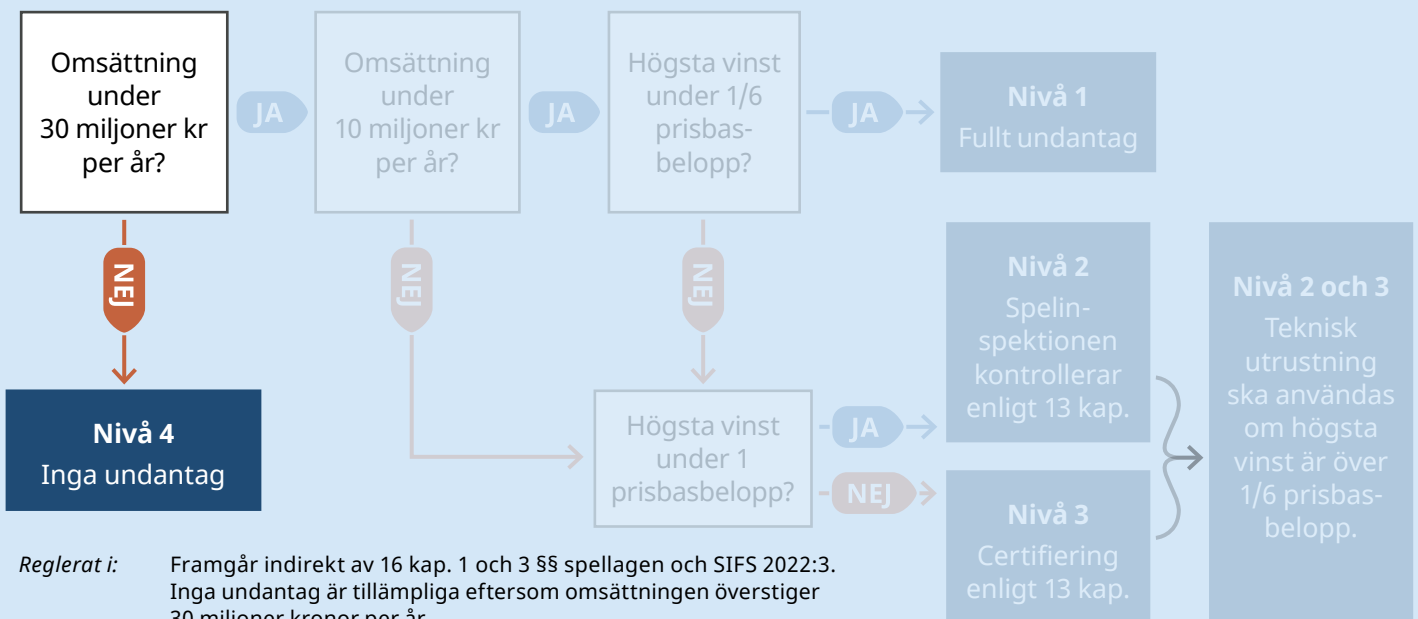

Reglerat i: 1 kap. 4 § SIFS 2022:3.
Omsättning: Under 30 miljoner kronor per år.
Vinstvärde: Över 1 prisbasbelopp.
Undantag: Omfattas endast av kravet på certifiering enligt 13 kap. SIFS 2022:3 (krav på slumpalsgeneratorer). Slumptalsgenerator ska användas eftersom vinsten överstiger 1/6 prisbasbelopp (2 kap. 6 § andra stycket SIFS 2022:3).

4.4 Bingo av tillfällig karaktär – Nivå 4

Om omsättningen är över 30 miljoner kronor per år är inga undantag tillämpliga. Licenshavaren omfattas i dessa fall av samtliga tekniska krav.

Bingo av tillfällig karaktär enligt 6 kap. 5 § spellagen – Nivå 4

Reglerat i: Framgår indirekt av 16 kap. 1 och 3 §§ spellagen och SIFS 2022:3. Inga undantag är tillämpliga eftersom omsättningen överstiger 30 miljoner kronor per år.

Omsättning: Över 30 miljoner kronor per år.

Vinstvärde: Påverkar inte bedömningen.

Undantag: Inga, omfattas av samtliga certifieringskrav.

5. Bingo enligt 6 kap. 5 § spellagen som inte är av tillfällig karaktär

En licenshavare som tillhandahåller bingo, som inte är av tillfällig karaktär, enligt 6 kap. 5 § spellagen omfattas av tekniska krav i olika omfattning. Beroende på om omsättningen är över eller under 30 miljoner kronor per år omfattas licenshavaren av mer eller mindre tekniska krav.

Du hittar mer information om omsättningen i [avsnitt 2.2](#).

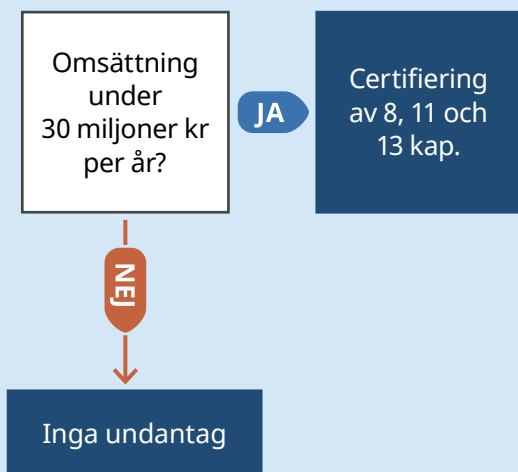
Om omsättningen är under 30 miljoner kronor per år omfattas licenshavaren endast av kravet på certifiering enligt 8, 11 och 13 kap. SIFS 2022:3. Det framgår av 1 kap. 3 § SIFS 2022:3.

Endast den omständigheten att en licenshavare omfattas av krav på certifiering enligt ett visst kapitel betyder inte att samtliga bestämmelser i detta kapitel är tillämpliga.

Du hittar mer information om prövningen för bingo i 8, 11 och 13 kap. SIFS 2022:3 i [avsnitt 6.3](#).

Om omsättningen är över 30 miljoner kronor per år är inga undantag tillämpliga. Licenshavaren omfattas därför i dessa fall av samtliga tekniska krav.

Bingo (som inte är av tillfällig karaktär) enligt 6 kap. 5 § spellagen

6. Mer information om de tekniska kraven

6.1 Kraven i 13 kap. SIFS 2022:3

I det fall licenshavaren är tvungen att låta undersöka sin utrustning enligt 13 kap. SIFS 2022:3 ska licenshavaren vända sig till ett ackrediterat organ som ska låta undersöka utrustningen utifrån fastställda föreskrifter. Spelinspektionen kan alltid be licenshavaren att påvisa att de uppfyller fastställda krav i tillsynsaktiviteter.⁹ Ackrediterade organ hittar du på SWEDAC:s (Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll) hemsida eller motsvarande organ i utlandet.

6.1.1 Exempel på krav som utrustningen ska uppfylla enligt 13 kap. SIFS 2022:3

De krav som ska uppfyllas framgår i sin helhet i 13 kap. SIFS 2022:3.

Av 13 kap. framgår bl.a. att utrustningen ska leverera slumpmässiga resultat som är helt oberoende av tidigare resultat eller kunna förutspå framtida resultat.

Slumptalsgeneratorn som i grunden styrs av en algoritm ska styras av en algoritm som är känd sedan tidigare. Med "känd sedan tidigare" menas att algoritmen bör vara publicerad i någon internationell erkänd publikation inom området. Den licenshavare som tillhandahåller spelet och därmed använder utrustningen ska kunna visa upp vilken algoritm som utrustningen bygger på. Denna uppgift kan i de flesta fall inhämtas från leverantören av utrustningen.

Slumptalsgeneratorn måste även klara av alla anrop som utrustningen gör till slumptalsgeneratorn. Ett sätt på vilket man kan upptäcka att utrustningen inte klarar av detta är om utrustningen stänger av sig själv och startar om. Detta är en följd av att slumptalsgeneratorn inte klarar av antalet anrop.

Av föreskriften framgår att dragningsresultaten från utrustningen måste klara av diverse olika tester. Exempel på ett sådant test finns i [Bilaga 1 – Instruktioner vid provdragning](#).

6.2 Spelinspektionens kontroll av efterlevnaden av kraven i 13 kap. SIFS 2022:3

Spelinspektionen kan, istället för krav på certifiering från ackrediterat organ, utföra kontroll och tillsyn av 13 kap. SIFS 2022:3. Detta gäller om både omsättningen är under 30 miljoner kronor per år och värdet av den högsta vinsten är under 1 prisbasbelopp.

6.2.1 Hur säkerställer Spelinspektionen att licensinnehavarna uppfyller avsedda föreskrifter?

Spelinspektionen kan när som helst i sin tillsyn begära att licenshavare visar att de uppfyller fastställda krav (se 16 kap. 1 och 3 §§ spellagen). Om en sådan tillsyn startas ska licenshavaren skicka in de underlag som begärs av Spelinspektionen. Vad och på vilket sätt beskrivs i [Bilaga 1 – Instruktioner vid provdragning](#).

⁹ 16 kap. 1 och 3 §§ spellagen.

6.2.2 Vad måste licenshavaren själv göra?

För att Spelinspektionen ska kunna göra kontroll av licenshavarens utrustning måste licenshavaren spara historik över genomförda dragningar under licens-tiden. Detta framgår av 2 kap. 6 § SIFS 2022:3.

Spelinspektionen kan vid en eventuell tillsyn komma att kräva in dragningsresultat i digitalt format, enligt den formatspecifikation som framgår av Bilaga 1. Licenshavaren kan även utföra självtest av sin utrustning ifall de själva vill säkerställa att de uppfyller kraven i föreskriften. Ytterligare instruktioner finns i [Bilaga 1 – Instruktioner vid provdragning](#).

6.3 Prövningen av bingo som inte är av tillfällig karaktär

Licenshavare som inte bedriver bingo av tillfällig karaktär och som har en omsättning under 30 miljoner kronor från bingoverksamheten ska undersöka sin utrustning enligt 8, 11 och 13 kap. SIFS 2022:3. De ska vända sig till ett ackrediterat organ som ska låta kontrollera utrustningen utifrån fastställda föreskrifter. Dessa intyg ska bifogas vid ansökan om licens. Spelinspektionen kan alltid be licenshavaren visa att de uppfyller fastställda krav genom tillsyn.¹⁰

Ackrediterade organ hittar du på SWEDAC:s (Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll) hemsida eller motsvarande organ i utlandet.

6.3.1 Mer information om kraven för bingo som inte är av tillfällig karaktär

6.3.1.1 Exempel på krav som utrustningen ska uppfylla enligt 8 kap. SIFS 2022:3

De krav som ska uppfyllas framgår i sin helhet i 8 kap. SIFS 2022:3.

Licenshavaren ska i spelsystemet bland annat lagra information om spelens vinster, överföringar av medel, vinstförutsättningar, ändrade vinstförutsättningar, insatser och vinster i spelet. Information ska även finnas för avbrutna spel och deras eventuella orsaker. Detta framgår av 8 kap. 13 § SIFS 2022:3.

Ytterligare detaljer om en eller flera spelomgångar som ska lagras i spelsystemet finns i 8 kap. 14 § SIFS 2022:3.

Det finns vidare ett antal krav som nämns i 8 kap. SIFS 2022:3, om registrering av spel samt spelkonton. Dessa är inte tillämpliga vid bingospel tillhandahållna för licens enligt 6 kap. spellagen.

Ovanstående punkter i 8 kap. föreskriften ska granskas av ett ackrediterat organ vilka ska utfärda en granskningsrapport som ska uppvisas vid ansökan om licens. Spelinspektionen kan även i sin tillsyn efterfråga dessa rapporter.

6.3.1.2 Exempel på krav som utrustningen ska uppfylla enligt 11 kap. SIFS 2022:3

De krav som ska uppfyllas framgår i sin helhet i 11 kap. SIFS 2022:3.

¹⁰ 16 kap. 1 och 3 §§ spellagen.

Licenshavaren ska tillhandahålla tydliga spelinstruktioner åt spelarna vilka ska kunna läsas innan spelet kan påbörjas. Lämpligen anslår man dessa i lokalen. Vinstplanerna i spelen ska beräknas och kontrolleras så att man kan säkerställa att inga brister finns. Reglerna för hur en vinstpott byggs upp och utfaller ska vara tydliga för spelarna. Det ska även finnas regler för hur licenshavaren kan avsluta en vinstpott eller jackpot.

Beräkningarna som säkerställer att vinstplanerna är korrekta ska dokumenteras enligt 11 kap. 4 § föreskriften och granskas av ett ackrediterat organ vilka ska utfärda en granskningsrapport som ska uppvisas vid ansökan om licens. Spelinspektionen kan även i sin tillsyn efterfråga dessa rapporter.

6.3.1.3 Exempel på krav som utrustningen ska uppfylla enligt 13 kap. SIFS 2022:3

De krav som ska uppfyllas framgår i sin helhet i 13 kap. SIFS 2022:3.

Av 13 kap. framgår bl.a. att utrustningen ska leverera slumpmässiga resultat som är helt oberoende av tidigare resultat eller kunna förutspå framtida resultat.

Slumptalsgeneratoren som i grunden styrs av en algoritm ska styras av en algoritm som är känd sedan tidigare. Med "känd sedan tidigare" menas att algoritmen bör vara publicerad i någon internationell erkänd publikation inom området. Den licenshavare som tillhandahåller spelet och därmed använder utrustningen ska kunna visa upp vilken algoritm som utrustningen bygger på. Denna uppgift kan i de flesta fall hämtas in från leverantören av utrustningen.

Slumptalsgeneratoren måste även klara av alla anrop som utrustningen gör till slumptalsgeneratoren. Ett sätt på vilket man kan upptäcka att utrustningen inte klarar av detta är om utrustningen stänger av sig själv och startar om. Detta är en följd av att slumptalsgeneratoren inte klarar av antalet anrop.

Av föreskriften framgår att dragningsresultaten från utrustningen måste klara av diverse olika tester. Exempel på ett sådant test finns i [Bilaga 1 – Instruktioner vid provdragning](#).

Samtliga tillämpliga paragrafer i 13 kap. SIFS 2022:3 ska granskas av ett ackrediterat organ vilka ska utfärda en granskningsrapport som ska uppvisas vid ansökan om licens. Spelinspektionen kan även i sin tillsyn efterfråga dessa rapporter.

6.4 Krav på omcertifiering

Allmännyttiga aktörer har olika krav på omcertifiering av utrustning enligt 2 kap. 3 § SIFS 2022:3. Aktörerna kan delas in i två kategorier vilka har olika krav på omcertifiering. Dessa olika kategorier och krav redovisas nedan.

6.4.1 Aktörer som tillhandahåller onlinespel

Aktörer som tillhandahåller onlinespel måste omcertifiera sin utrustning minst var 12:e månad. Detta gäller även för aktörer med licens enligt 6 kap. spellagen, dvs. spel för allmännyttigt ändamål som tillhandahålls online ska omcertifieras minst var 12:e månad. Detta framgår av 2 kap. 3 § andra stycket SIFS 2022:3.

6.4.2 Aktörer med delvis skyldighet att låta ackrediterat organ kontrollera utrustningen

Andra krav för omcertifiering gäller för nedanstående aktörer i de fall de har ändrat en viss typ av utrustning:

- Lotteri nivå 3, [avsnitt 3.3](#)
- Lotteri nivå 4, [avsnitt 3.4](#)
- Bingo av tillfällig karaktär nivå 3, [avsnitt 4.3](#)
- Bingo av tillfällig karaktär nivå 4, [avsnitt 4.4](#)
- Bingo enligt 6 kap 5 § spellagen som inte är av tillfällig karaktär, [avsnitt 5](#)

Om dessa kategorier av licenshavare förändrar sin utrustning under licens-tiden, dvs. ändrar funktionaliteten, versionsförändrar eller på annat sätt

förändrar det som det auktoriserade bolaget genomfört sin granskning på, ska de inom 12 månader (efter den tidpunkt då utrustningen ändrades), säkerställa att man alltjämt uppfyller föreskriften med att ha beställt ett nytt protokoll från ett ackrediterat organ där förändringen är granskad. Det framgår av 2 kap. 3 § SIFS 2022:3.

6.4.3 Aktörer som inte behöver låta ett ackrediterat organ kontrollera utrustningen

Vissa aktörer har ett eget ansvar över att efterleva reglerna i 13 kap. SIFS 2022:3 och behöver inte anlita ett ackrediterat organ varken för certifiering eller omcertifiering. De aktörer som omfattas av kraven ska kunna visa att utrustningen följer uppsatta regler. Mer information om detta finns under [avsnitt 6.2](#).

Bilaga 1 – Instruktioner vid provdragning

Denna bilaga innehåller en beskrivning av hur Spelinspektionen utför en kontroll av utrustningen. Beskrivningen kan även användas om licenshavaren vill utföra en egen kontroll av utrustningen. Beskrivningen nedan är detaljerad för att man specifikt ska veta vad som krävs vid en kontroll. Beskrivningen är uppdelad för två tillfällen, dels för kontroll av dragna nummer i en nummerdragning exempelvis bingo, dels för kontroll av lotter i en lottbatch.

Beräkning av antal provdragningar

Slumptalsbaserade dragningsutrustningar används i huvudsak i två typer av tillämpningar. Dessa två alternativ kan kort beskrivas på följande sätt:

1. Ett alternativ av möjliga ska väljas på ett slumpmässigt sätt vid upprepade tillfällen.
 - a. För det här alternativet bestäms det antal dragningar som måste genomföras för att det ska vara relevant att genomföra ett fördelningstest genom att antalet möjliga utfall n multipliceras med 10.
2. Ett antal vinster ska fördelas slumpmässigt över en fastslagen mängd möjliga utfall (exempelvis vinstfördelning i en lottfil som innehåller m lotter).
 - a. Här är det viktigt att noga studera vinstplanen eftersom vi vill studera att högvinsterna fördelar sig slumpmässigt över de möjliga utfallen. Vad som i det här sammanhanget kan betecknas som en högvinst varierar naturligtvis men vinster överstigande 5000–10000 kronor ger ofta ett hanterligt antal högvinster

när det gäller lotter. När det gäller val av intervallens storlek så måste man beakta vilken mängd information som är praktisk att hantera för den sökande och för Spelinspektionen eftersom vi även här vill uppnå ett teoretiskt utfall av minst 10 "träffar" i varje intervall. Som en tumregel kan man konstatera att man ofta når ett tillfredsställande resultat om man delar upp de möjliga utfallen i mellan tio och tjugo intervall. Exempel: Vid en miljon lotter, tio högvinster och tio intervall bör man alltså begära in minst tio kompletta lottserier.

Formatspecifikation

Vid provdragningarna ska resultatet redovisas som en fältseparerad textfil. Vilken separator som används kan väljas fritt men förslagsvis används semikolon, komma eller tabbtecken. Ett Excel-blad eller liknande som enkelt kan konverteras till en fältseparerad textfil är också godtagbart.

Här redovisas exempel på semikolonseparerade textfiler som innehåller provdragningar som motsvarar de två alternativen ovan. I samtliga fall bör det kompletta dragningsresultatet redovisas i den ordning som dragningarna genomfördes.

Formatdefinition	Sekvensnummer; Utfall
Exempel, alternativ 1	1;Draget nummer 2
	2;Draget nummer 7
	3;Draget nummer 2
	4;Draget nummer 4
	5;Draget nummer 5

Formatdefinition	Sekvensnummer; Utfall; Vinst
Exempel, alternativ 2	1;112933; 0
	2;415930; 0
	3;92567; 50000
	4;896234; 0
	5;143600; 0

Om flera provdragningsomgångar genomförs så ska varje omgång sparas/levereras i en separat fil. Filerna ska inte innehålla någon metainformation som beskriver provdragningen. Filnamnen ska entydigt identifiera provdragningsomgången.

Fördelningstest - alternativ 1

Alternativ 1 kan ses som ett exempel på utfallstest för spel där antalet möjliga utfall är relativt begränsade, exempel på sådan spel är olika typer av nummer-spel, i vårt exempel en dragning med tio möjliga utfall. Andra exempel är Bingo, Lotto, Keno m.fl. Vid fördelningstestet används det allmänt erkända χ^2 (chi2)-testet för att säkerställa att resultatet ligger inom testets acceptansnivå.

χ^2 -testet genomförs på följande sätt för alternativ 1:

	Utfall	Antal
1. Ungefärligt antal drag per testomgång beräknas genom att antalet möjliga utfall multipliceras med en faktor 10.	Utfall 1	8
	Utfall 2	10
	Utfall 3	12
	Utfall 4	10
	Utfall 5	10
	Utfall 6	8
	Utfall 7	13
	Utfall 8	13
	Utfall 9	5
	Utfall 10	5
2. Resultatet i varje drag noteras och sammanställs i ett Excel-blad (eller annat program med motsvarande funktionalitet) enligt tabellen	Totalt	94

till höger. I detta exempel har 94 drag genomförts med en dragningsutrustning som har tio möjliga utfall.

3. För varje utfall utförs en beräkning enligt formeln:

$$\frac{(\text{Antal utfall} - \frac{\text{Antal drag}}{\text{Antal möjliga}})^2}{\frac{\text{Antal drag}}{\text{Antal möjliga}}}$$

För Utfall 1 innebär detta:

$$\frac{(8 - \frac{94}{10})^2}{\frac{94}{10}} = 0,208510638$$

Beräkningen upprepas för samtliga utfall och summeras vilket ger ett resultat enligt tabellen på nästa sida.

Utfall	Antal	Ger värde
1	8	0,208510638
2	10	0,038297872
3	12	0,719148936
4	10	0,038297872
5	10	0,038297872
6	8	0,208510638
7	13	1,378723404
8	13	1,378723404
9	5	2,059574468
10	5	2,059574468
Totalt	94	8,127659574

4. Summan enligt punkt tre kan sedan användas som ingångsvärde i Excel-funktionen (eller motsvarande om inte Excel används) CHI2FÖRD. Funktionens syntax ser ut som följer:

CHI2FÖRD(x;frihetsgrader)

x är värdet som du vill beräkna fördelningen vid och **frihetsgrader** är antalet frihetsgrader, i exemplet är antalet frihetsgrader =
Antal möjliga utfall -1 = 9.

Värdet som funktionen returnerar kallas för P-värde och med värden från exemplet gäller följande:

$$P\text{-värdet} = \text{CHI2FÖRD}(8,127659574; 9) = 0,521334276$$

Fördelningstest – alternativ 2

Alternativ 2 används i typfallet vid fördelning av högvinster i en lottsats.

χ^2 -testet genomförs på följande sätt för alternativ 1:

1. Med utgångspunkt från vinstplanen och tidigare diskuterade principer så bestäms lämpliga intervall och hur många kompletta lottserier som den sökande måste tillhandahålla.

I exemplet nedan används ett lotteri med en miljon lotter per lottserie och 20 högvinster (vinster över 10 000 kronor).

2. Vilka intervall som ska användas bestäms med hjälp av tumregeln som beskrivs ovan och vi nöjer oss här med tio intervall. Med 20 högvinster per lottserie så behöver vi följaktligen fem serier för att i snitt få tio vinster per intervall.

Intervall	Antal vinster
1–100 000	8
100 001–200 000	10
200 001–300 000	12
300 001–400 000	10
400 001–500 000	11
500 001–600 000	8
600 001–700 000	13
700 001–800 000	12
800 001–900 000	7
900 001–1 000 000	9
Totalt	100

3. De dragna högvinsterna placeras i sitt intervall och sammanställs i ett Excel-blad (eller annat program med motsvarande funktionalitet) enligt tabellen nedan. I detta exempel har 100 högvinster dragits.

4. För varje intervall utförs en beräkning enligt formeln:

$$\frac{\left(\text{Antal vinster} - \frac{\text{Tot antal drag}}{\text{Antal möjliga}} \right)^2}{\frac{\text{Tot antal drag}}{\text{Antal möjliga}}}$$

För Utfall 1 innebär detta:

$$\frac{\left(8 - \frac{100}{10} \right)^2}{\frac{100}{10}} = 0,40$$

Beräkningen upprepas för samtliga utfall och summeras vilket ger ett resultat enligt tabellen nedan.

Intervall	Antal	Ger värde
1-100 000	8	0,400
100 001-200 000	10	0,000
200 001-300 000	12	0,400
300 001-400 000	10	0,000
400 001-500 000	11	0,100
500 001-600 000	8	0,400
600 001-700 000	13	0,900
700 001-800 000	12	0,400
800 001-900 000	7	0,900
900 001-1 000 000	9	0,100
Totalt	100	3,600

5. Summan enligt punkten här ovan kan sedan användas som ingångsvärde i Excel-funktionen (eller motsvarande om inte Excel används) CHI2FÖRD. Funktionens syntax ser ut som följer:

CHI2FÖRD(x;frihetsgrader)

x är värdet som du vill beräkna fördelningen vid och frihetsgrader är antalet frihetsgrader, i exemplet är antalet frihetsgrader = Antal möjliga utfall - 1 = 9.

Värdet som funktionen returnerar kallas för P-värde och med värden från exemplet gäller följande:

P-värdet = CHI2FÖRD(3,60; 9) = 0,9357 Utvärdering av resultatet

1. För ett tillfredsställande resultat ska P-värdet vara > 0,05.

OBSERVERA! Även i normalfallet blir P-värdet < 0,05 för i genomsnitt vart 20:e test, ett enstaka sådant resultat är därför normalt inte någonting att bekymra sig över. Om fördelningstestet ska vara pålitligt bör det därför upprepas ett antal gånger.

